

atque solvendi conditor ac redemptor omnium tribuit, identidem firmare concessimus, ut apostolica fulti autoritate, per privilegii seriem, nullas gravellines a quolibet episcoporum, sub prætextu discussionis, religiosus abbas vel monachi ibidem degeutes sustineant; neque rursus hospitandi sibi apud eos licentiam vendicantes, dispendia his atque insolentias angariarum imponant; neque per occasionem regularis disciplinæ rimandæ atque servandæ, quaslibet eis importent injurias; sed liberam licentiam habere statuimus, salva profecto monachicarum regularum custodia religiosum abbatem, quicumque pro tempore præerit præfato venerabili monasterio, id procurante, ut erga quod priscae traditionis ejus articulus continet, et ipse conservare nitatur, et qui sub ejus reguntur dispensatione, solerter custodire commoneat, districteque compellat. Reverentissimus vero episcopus, in cujus parochiam memoratum venerabile monasterium vel res ejus ac possessiones constiterint, faciendæ tantum ordinationis ac promotionis sacerdotum atque levitarum, vel conficiendi chrismatis sit tantum concessa licen-

tia; dispositionem autem venerabilis loci gerere, ac conversationem monachicam exquirere, religioso abbati ejusque præposito, vel quiqui probatissimi la eodem monasterio fuerint, quod etiam præfati præsules consona sententia definierunt, decernimus. Quisquis igitur quolibet tempore, quod nullatenus credimus, hujus decretum privilegii, quod autoritate apostolica subnixi, consentiendo firmavimus, in totum vel in partem temerare temptaverit, susque præsumptionis audaciam digna emendatione minus correxerit, in perpetuum percellendum, vel anathematisandum se noverit, non solum tantorum sententia sacerdotum, sed etiam æquissimo apostolicæ condemnationis aculeo, quoniam violare pertinaciter nisus est quod salubriter conservare debebat. Et ita quoque hujus privilegii sanctio firma ac rata indimute persistat atque permaneat; erga quod et præcellentissimi totius Galliæ reges, ut scripto comperimus, ad reprimendas laicorum infestationes edicto præmunire idem venerabile monasterium regali pietate dignati sunt.

Bene valete dilectissimi fratres.

^a PRIVILEGIUM AB ADEODATO PAPA

CANTUARIENSIBUS MONACHIS COENOBII SANCTORUM PETRI ET PAULI CONCESSUM (AN. 673).

(Ex Wilkins, Conciliorum Collectio.)

Adeodatus episcopus, servus servorum Dei, Adriano abbati monasterii sancti Petri apostoli.

Evangelicis atque apostolicis sanctionibus luce clarius edocemur, nec servorum solertiam in administratione talentorum, nec dominicæ vineæ operarios pondere diei et æstus affectos a remuneratione boni operis esse fraudatos. Scriptum namque est: Voca, ait, operarios et redde illis mercedem; et: Dignus est operarius proprio laboris commodo perpotiri. Quapropter oportet etiam nos, licet immeritos, pastorem tamen curam administrantes, eis qui lucrando Deo animas solerter invigilant, providentiam aliquam ad temporalem eorum sustentationem utcumque peragere, ne eorum sagacitas erga lucrandarum animarum quæstum necessitate scilicet temporali præpedita, ad opus implendum segniss efficiatur. Quam ob causam annuentes tuæ petitioni, quemadmodum nos fusa parte poposcit, a præsentem concedimus tibi Adriano, ut pote abbati ab hac apostolica sede ordinato atque destinato, una cum tua propria congregatione, quæ nunc vel futura est, monasterium videlicet sancti Petri constitutum extra civitatem cognomento Doroverno, cum omnibus seditibus ad eum pertinentibus, vel quicquid ei jure verbi competere videtur. Et si qua exinde ab ali-

quo injuste ablata sunt, restitui absque recrastinatione censemus, quatenus dum nihil eorum quæ ad sustentationem corpoream sunt profutura, defuerit, licenter ad lucrandas (ut dictum est) Deo animas pervigil possit esse sollicitudo. Cujus ad cumulum firmitatis prævidimus præfatum monasterium apostolicis prærogativis nunc et in perpetuum præmunire, insolentiasque tam sacerdotum quam laicorum pariter ab eo inhibere, præcipientes ex auctoritate videlicet apostolicæ sedis, cui superna largiente gratia præesse dignoscimur, omnes omnino tam Ecclesiæ præsules, quamque sublimium secularium dignitates, vel inferioris ordinis administrationem gerentes, se a præfati monasterii inquietudinibus atque gravaminibus suspendi, nec per quamlibet occasionem tibi tuæque congregationi in eo degenti, vel qui pro tempore suo successerit in loco, quoque modo dispendia vel inquietudinum molestias irrogare. Sed et hoc nihilominus sancientes, ut post tui obitum futurus abbas, non alius, vel aliunde ad eorum regimen animarum, nisi quem ipsa sibi prorsus Deo servientium congregatio de proprio videlicet monasterio communi assensu regulariter prælegerit, subrogetur. Si quis interea (quod non credimus) temerario ausu contra hæc sanctæ et apostolicæ sedis

^a De hoc privilegio ita Sprotus in Chronico suo, « Adriano postquam regimen monasterii apostolorum Petri et Pauli est adeptus, impetravit privilegium ab Adeodato papa super libertate hujus monasterii et super electione abbatis. Hoc privilegium non habemus sub plumbo, sed transcriptum in textu

Adriani, et in pluribus aliis locis. » Ubi obiter notandum textum Adriani non fuisse Martyrologicum librum quem Adrianus abbas monasterio illi reliquerat (nisi putavit Clemens Keynerus Apostolat. Benedict. pag. 52), sed Codicem in quo antiqua cœnobii illius privilegia descripta cernuntur. Hæc Usserius.

decreta contralre temptaverit, et ea, quæ a nobis pie indulta sunt, privilegia convellere præsumperit, noverit se (si præsul vel minister est) ex auctoritate videlicet beati Petri apostolorum principis, cui Dominus Jesus Christus; Deus noster, ligandi solvendique in cœlo et in terra potestatem concessit, proprio esse privatum officio; si de sæcularibus laicisque fuerit, a participatione corporis et sanguinis

Domini Jesu Christi cognoscat se esse segregatum, quousque videlicet quod temere perpetravit humiliter corrigat, et de excessu penitentiam gerat. Dat. x Kalend. Januarii, imperantibus piissimis Augustis, Constantino majore imperatore anno xxii, post consulatum ejus anno sed et Heraclio atque Tiberio novis Augustis, ejus fratribus, anno xviii, indictione secunda.

ANNO DOMINI DCLXXVIII.

DONUS

PONTIFEX ROMANUS.

NOTITIA HISTORICA IN DONUM.

(Ex Mansi, ampl. Conc. Collect.)

^a Donus, natione Romanus, ex patre Mauricio, ^B sedit annum unum, menses quinque, dies decem. Hic atrium beati Petri apostoli superius, quod est ante ecclesiam [quod paradus dicitur] in quadriporticum magnis marmoribus stravit, sed et ecclesiam apostolorum sitam via Ostiensi, ut decuit, restauravit atque dedicavit. Itemque ecclesiam sanctæ Euphemie positam via Appia similiter dedicavit. Clerum quoque diversis ordinibus et honoribus amplavit. Hic reperit in urbe Roma, in monasterio quod appellatur Boetianum, Nestorianitas, monachos Syros, quos per diversa monasteria divisit. In quo prædicto monasterio monachos Romanos instituit. Hujus temporibus ecclesia Ravennatum, quæ se ab Ecclesia Romana segregaverat causa autocephalie, denuo se pristinae sedi apostolicæ subjugavit. Cujus

æcclesie præsul nomine Reparatus e vestigio, ut Deplacuit, vitam finivit. Hic dum esset electus per Augusti mensem, ^c apparuit stella a parte Orientis a galli cantu usque mane per menses tres, cujus radii cœlum penetrabant. In cujus visione surgentis [*Cod. Luc.*, surgentes] omnes provinciæ et gentes mirabantur, quæ post [quidnam esse possit] in semetipsam reversa disparuit. Pro quo capitulo et maximo [*Cod. Luc.*, maxima] mors a parte Orientis subsequuta est [Post eam apparitionem unaxima mors a parte Orientis subsequuta est]. Fecit autem ordinationem unam, presbyteros decem, diaconos v, episcopos per diversa loca numero sex. Qui etiam sepultus est ad beatum Petrum apostolum sub die 11 [*Cod. Luc.*, 1v] Idus Aprilis, et cessavit episcopatus menses duos, dies xv.

^a Donus. Donus, quem alii Domnum, alii Domnionem, alii Conum sive Cunonem appellant, anno 676, ipsis Kalendis Novembris, creatus est pontifex Romanus: quod cum Theodoro Constantinopolitanæ sedis episcopo Monothelita innotuisset, intermissis quas de sui ordinatione ad eum scripsisse debebat litteris synodalibus, misit duntaxat epistolam hortatoriam qua petebatur ut tandem aliquando concordia inter orientalem et occidentalem Ecclesiam sanciretur. Constat ex epistola Constantini imperatoris, quam ipse ad Donum transmisit. Quid ad eas pontifex rescripserit, ignoratur.

Hoc tempore Constantinus imperator bellicis curis solutus, pace cum Saracenis composita, ad pacem ^D Ecclesie restituendam totum animum adiecit; restiterunt Monothelitarum signiferi Theodorus Constantinopolitanus et Macarius Antiochenus episcopi, qui cum Romanorum pontificum acerrimi hostes et adversarii essent, invito imperatore, retento solius Honorii nomine, quasi is cum Monothelitis senserit,

Vitaliani aliorumque pontificum Romanorum nomina (ut videre est act. 8 sextæ synodi) e sacris diptychis abstulerunt. Quo facto imperator vehementer exagitatus, Theodorum episcopatu deposuit, eique Georgium quemdam subrogavit; atque ad reconciliandam utramque Ecclesiam orientalem et occidentalem, ad Donum papam, sacram, quæ exstat initio actionis sextæ synodi, imperialem ille quidem direxit, sed cum vita functus esset, antequam Romam afferretur, Agathoni reddita fuit. Sev. Bix.

^b Sedit annum unum, menses v, dies x. Ex epistola Constantini imperatoris ad Donum scripta colligitur, ipsum ad aliquot menses amplius sedem propagasse, cum reperitur data pridie Idus Augusti anno 678. Quæ enim ratio patitur ut post menses quatuor obitus Romani pontificis imperatorem adhuc latuerit? Id.

^c Apparuit stella. De hac stella vide Bedam, lib. iv, c. 12. Id.